

ИНВАЛІДЫ-КАНТРАБАНДЗІСТЫ

ЖАБРАКІ
НЕ ПА СВАЁЙ
ВОЛІ

СТАР. 4

ТУТ І ЦЯПЕР

ЛЁС ВАСІЛЕВІЧА

ЦІ СЫЙДЗЕ
ГЕНПРАКУРОР
У АДСТАЎКУ

СТАР. 5

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

12.08-18.08.2009 г.

НЕПАТРЭБНЫЯ 500 МІЛЬЁНАЎ ЕЎРА

Ліхаманкава спрабуючы адшукаць дадатковыя крыніцы ў выглядзе датацый і крэдытаў, мы страчваем на роўным месцы сотні мільёнаў еўра.

УСЯ НАДЗЕЯ — НА "НАЧНІКІ"

Сталічныя ўлады заклікалі гандлёвыя прадпрыемствы пашырыць часавыя рамкі сваёй працы – гэта значыць перайсці на рэжым дзейнасці з 8.00 да 23.00 альбо ўвогуле на кругласутачны рэжым гандлю. Такім чынам плануецца хоць крыху назбіраць грошай з кішэняў пакупнікоў у гарадскі, а потым, хутчэй за ўсё, і ў рэспубліканскі бюджэт.

Апошнім часам шмат падобных, лагічных па мэце, але крыху бязглуздых па змесце, "ноу-хау" прыдумваецца ў розных высокіх службовых кабінетах. Вядома, у крызіс, ды і яшчэ такі, любая капейка на вагу золата. Аднак, можа, спачатку трэба паглядзець, а якія "капейкі" мы па сваёй волі губляем проста так, без дай прычыны.

ЖАДАЦЬ МАЛА

Не так даўно наш міністр замежных спраў Сяргей

Не хочаш абараняць правы працоўных – не разлічай на прывілеі

Мартынаў у чарговы раз рэтрансляваў жаданне вышэйшага кіраўніцтва краіны вярнуцца да сістэмы гандлёвых прэферэнцый: "У эканамічным плане Беларусі прадастаўлена сумнеўная перавага мець усяго толькі рэжым найбольшага спрыяння ў гандлі з ЕС – такі, які ёсць у ЗША, Японіі і Аўстраліі. Гэта, канечне, добрая кампанія, але мы аддалі б перавагу мець прэферэнцыі ў рамках Абагульненай сістэмы".

Трэба адразу сказаць, што гэтымі перавагамі мы паспяхова карысталіся да 2007 года, калі нас за неаднаразовыя парушэнні праваў прафсаюзаў па рэкамендацыі Міжнароднай арганізацыі працы (МАЦ) пазбавілі гэтага права. Зусім нядаўна – у чэрвені гэтага года – на сваёй чарговай штогадовай канферэнцыі МАЦ праз Камітэт па нормах і стандартах адзначыла "некаторыя крокі беларускага ўрада па выпраўленні сітуацыі з незалежнымі прафсаюзамі", але разам з тым было сказана, што "гэтыя крокі не прывялі да прынцыповых змен". Што называецца, з чаго пачыналі, да таго і вярнуліся.

Чарговы раз засядаць МАЦ будзе толькі праз год, і павінна адбыцца нешта неверагоднае, каб ЕС пайшоў на адмену свайго рашэння ў адносінах да Беларусі.

Заканчэнне на стар. 3

ПЕРШ-НАЙПЕРШ

Самая высокая мінімальная зарплата сярод краін Еўрапейскага Саюза ў Люксембургу, Ірландыі і Бельгіі.

МІНІМАЛКА Ў НАС У ТРЫ РАЗЫ МЕНШАЯ, ЧЫМ У РУМЫНІІ

Паводле даных Еўрстата, у Люксембургу "мінімалка" складае 1 тысячу 642 еўра, у Ірландыі — 1 тысячу 462 еўра і ў Бельгіі — 1 тысячу 387 еўра, паведамляе "Народная воля".

Самы нізкі ўзровень мінімальнай зарплаты ў Еўрасаюзе ў пераліку на еўра зафіксаваны ў Балгарыі – 123 еўра і Румыніі – 153 еўра.

Беларусь таксама еўрапейская краіна. Штодня па беларускім тэлебачанні мы чуем, як цяжка жыць еўрапейцам. Аднак давайце параўнаем іх зарплату і нашу.

Урад Беларусі ўстанавіў месячную мінімальную зарплату з 1 студзеня гэтага года ў памеры 229 тысяч 700 рублёў, або каля 57 еўра. Такім чынам, беларусы ў сваёй цуда-краіне з цуда-кіраўніцтвам амаль у тры разы бяднейшыя, чым людзі ў самай беднай краіне Еўрасаюза – Румыніі.

ДАВЕДКА "ТУТ І ЦЯПЕР"

Абагульненая сістэма прэферэнцый, зацверджаная ў 1971 годзе, уяўляе сабой сістэму мытных ільгот, якія прадастаўляюцца краінам, што развіваюцца, з боку развітых краін. У катэгорыю краін, што развіваюцца, трапляюць 77 краін па класіфікацыі ААН, дзяржавы былога СССР, краіны былога сацыялістычнага лагера, якія пакуль не ўступілі ў ЕС, а таксама Кітай. Гандлёвымі прэферэнцыямі, гэта значыць зніжэннем на 10 % мытных пошлін, карыстаюцца тыя краіны, якія захоўваюць правы чалавека, у прыватнасці правы незалежных прафсаюзаў.

ЦІ БУДУЦЬ СТВОРАНЫ Ў БЕЛАРУСІ СТРАЙКАМЫ?

ДАРЭЧЫ

Георгій Грыц, намеснік дырэктара Цэнтра сістэмнага аналізу і стратэгічных даследаванняў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі: “Стратэгія, гэта значыць куды мы ідзём, у працэсе крызісу ўрадам не вызначана. Магчыма, ёсць сэнс кіраўніцтву краіны выступіць з сур’ёзным зваротам да нацыі. Такі зварот патрэбен у мэтах папярэджання росту сацыяльнай напружанасці ва ўмовах крызісу. Сітуацыя вельмі сур’ёзная. Сацыяльная напружанасць нарастае, і, калі яе дапусціць, магчымы незваротныя наступствы”.

АЛЯКСАНДР БУХВОСТАЎ, ПРАФСАЮЗНЫ ДЗЕЯЧ, СТАРШЫНЯ НЕЗАРЭГІСТРАВАНАЙ БЕЛАРУСКАЙ ПАРТЫІ ПРАЦОЎНЫХ:

“АДКАЗ НА ГЭТАЕ ПЫТАННЕ БЛІЖЭЙШЫМ ЧАСАМ НЕВЯДОМЫ”.

– На гэтае пытанне адказаць вельмі складана. Адна справа, калі за стварэнне страйкама возьмуцца актыўныя рабочыя, якія з’яўляюцца сябрамі палітычных партый. І зусім іншая справа, калі страйкама створаць самі рабочыя на прадпрыемствах і з падтрымкай мас. Таму больш важнае пытанне: ці магчымы масавы пратэст рабочых у сувязі з сацыяльнымі праблемамі, якія будуць абвастрэцца? А страйкамы ўжо наступны этап. І гэта пакуль спрагназаваць нельга. Мы зараз працуем над арганізацыяй правядзення сходу прадстаўнікоў прадпрыемстваў.

УЛАДЗІМІР ЗАЙЦАЎ, РАБОЧЫ МТЗ:

“ДА КАНКРЭТНЫХ ДЗЕЯННЯЎ РАБОЧЫЯ ПАКУЛЬ НЕ ГАТОВЫ”.

– Нашага беларускага мядзведзя спачатку трэба добра раз’юшыць, каб ён на нешта ўзняўся. Ну, плацяць нейкія капейкі, і можна спакойна сапці ў дзве дзірачкі. Асабіста мой заробак упаў на шэсцьсот з лішнім тысяч рублёў. У курылках чуваць ціхае буркатанне. Размаўляюць пра многае, аднак рабіць нейкую справу не гатовы. Таму што лідэраў як такіх на заводзе няма.

УЛАДЗІМІР ДРУГАКОЎ, РАБОЧЫ МАЗА:

“БЕЗ КАНКРЭТНАГА ПЛАНА ПА ВЫХАДЗЕ З КРЫЗІСУ СТРАЙК НЕ МАЕ СЭНСУ”.

– Не скажу пра ўсю Беларусь, але пра аўтазавод магу сказаць, што не. Наш завод працуе замест пяці толькі тры дні на тыдзень. І заробак, натуральна, не можа быць ранейшы, і магчымасцяў у прадпрыемства падтрымліваць нават мінімальны заробак становіцца ўсё меней. Памятаеце ў Пушкіна: “Народ безмолствует”? На гэтую тэму размовы практычна не вядуцца. Як відаць, гэта яшчэ не крытычны стан для людзей. Тыя, хто вымушаны ўтрымліваць сям’ю, шукаюць іншую працу і патроху сыходзяць. Астатнія ж, якіх задавальняе і такі заробак, застаюцца. Тым больш мы разумеем, што гэта сітуацыя ўзнікла не раптам. Яна звязана з сусветным крызісам. І гэты цяжкі час трэба перажыць. Больш ініцыятыўныя людзі шукаюць падпрацоўку. Але, увогуле, беларусы

памяркоўны народ, калі не сказаць больш. Яны пераносілі не такое, і гэта перанясуць. Пакуль сітуацыя не крытычная, і я не бачу вялікага сэнсу ў страйку. Каб страйкаваць, у нас павінен быць нейкі план выхаду з цяперашняй сітуацыі. Аднак прафсаюзы, якія існуюць на большасці прадпрыемстваў, не цікавяцца станам спраў на заводах. Адміністрацыя таксама не даводзіць праўдзівую інфармацыю пра стан спраў. Гэта адзін бок медаля. Другі яго бок – пераважная большасць гэтым і не цікавіцца. Я маю на ўвазе рабочых. У іх абьякаваць да жыцця і агульная млявасць.

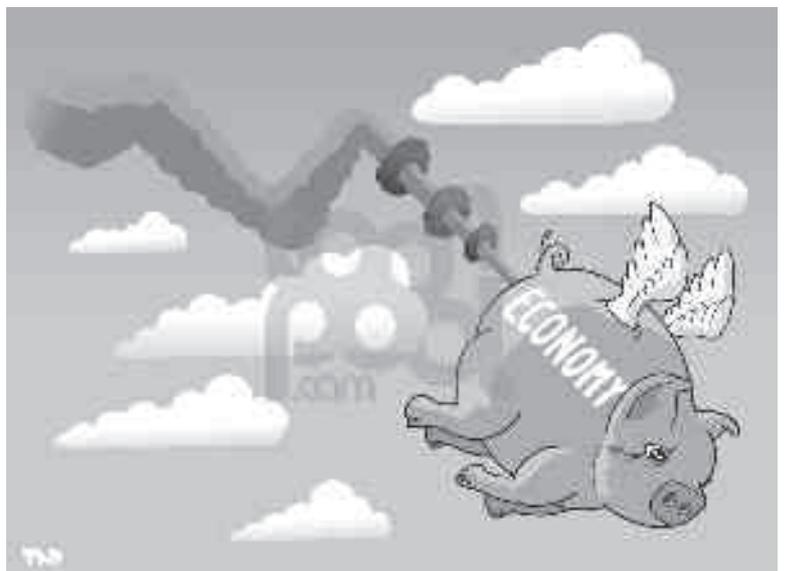
АЛЯКСАНДР САСНОЎ, БЫЛЫ МІНІСТР ПРАЦЫ: “ПАКУЛЬ ДЛЯ ГЭТАГА НЯМА КРЫТЫЧНАГА СТАНОВІШЧА”.

– У прынцыпе ўсё магчыма. Але, на мой погляд, верагоднасць такога развіцця падзей складае прыблізна 30 %. Я не тлумачу гэта надта памяркоўным менталітэтам нашага народа. Беларусы амаль нічым не адрозніваюцца ад іншых славян. Я кіруюся эканамічным становішчам. Крытычнага стану няма і не прадугледжваецца. У бліжэйшы час, прынамсі.

СЯРГЕЙ АНТУСЕВІЧ, СТАРШЫНЯ ПЯРВІЧНАЙ АРГАНІЗАЦЫІ БЕЛАРУСКАГА НЕЗАЛЕЖНАГА ПРАФСАЮЗА РАБОТНІКАЎ ААТ “ГРОДНА АЗОТ”:

“У НАШАЙ СІТУАЦЫІ МАГЧЫМЫ ТОЛЬКІ ГАЛОДНЫ БУНТ”.

– Смешнае пытанне. Я не падзяляю думку тых аптымістаў, якія лічаць, што стварэнне страйкамаў абсалютна верагоднае. Думаю, што ў крытычнай сітуацыі падзеі будуць развівацца ў выглядзе стыхійных пратэстаў і хваляванняў. Галодныя бунты пачнуцца, калі не будуць выплачвацца заробкі. Іншых варыянтаў няма. Толькі стыхійныя пратэсты могуць мець месца. У рамках нашага Працоўнага кодэкса амаль немагчыма зрабіць нейкі страйк.

Не шмат сродкаў эканоміць у краіны. Хіба што свіння-капілка з неба?

НЕПАТРЭБНЫЯ 500 МІЛЬЁНАЎ ЕЎРА

Заканчэнне.

Пачатак на стар. 1

Менавіта такую думку ў размове з карэспандэнтам **“Тут і цяпер”** выказаў старшыня Беларускага кангрэса дэмакратычных прафсаюзаў **Аляксандр Ярашук**: “Свае рашэнні па пазбаўленні ці, наадварот, набыцці гандлёвых прэферэнцый Еўрапейскага Саюза прымае выключна на падставе заключэнняў МАЦ. Таму практычна немагчыма ўявіць, каб ён нейкім чынам вырашыў іх ігнараваць. Гэта значыць пайсці супраць сусветнага, у тым ліку еўрапейскага, прафсаюзнага руху. Ні больш ні менш”.

Што трэба зрабіць, каб вярнуцца да сістэмы гандлёвых прэферэнцый?

- Не займацца рэпрэсіямі супраць незалежных прафсаюзных арганізацый і іх членаў.
- Спрасціць, а то і адмяніць сістэму рэгістрацыі такіх арганізацый, замяніўшы на заяўляльны прынцып.
- Пазбавіцца дыскрымінацыі па прафсаюзнай прыналежнасці (“правільныя” і “няправільныя” прафарганізацыі).

• Стварыць умовы, каб працоўныя маглі годным чынам абараняць свае інтарэсы.

Па вялікім рахунку ўсё. Згадзіцеся, не так ужо і многа. А што ўзамен?

КОШТ ПЫТАННЯ

Штогадовыя страты ад пазбаўлення Беларусі гандлёвых прэферэнцый вызначыць не так і лёгка. Калі мы маглі казырыцца па поўнай (не накрыла хваля крызісу, Расія датавала не з такім скрыпам і г.д.), называліся лічбы страт у 10–12 мільёнаў еўра. Нядаўна віцэ-прэм’ер Уладзімір Сямашка назваў лічбу ў 80–85 мільёнаў еўра. Намеснік міністра замежных спраў Андрэй Еўдачэнка павысіў гэтую лічбу да 100 мільёнаў еўра. Кіраўнік На-

вукова-даследчага цэнтра Мізэса **Яраслаў Раманчук** **нашаму выданню** распавёў аб даследчай рабоце свайго цэнтра па гэтым пытанні: “Мы падлічылі страты краіны ад пазбаўлення гандлёвых прэферэнцый у 2008 годзе. Атрымліваецца дзесьці 100–150 мільёнаў еўра. Аднак ёсць яшчэ страты ад сапсаванага іміджу Беларусі на сусветнай арэне. І вось тут цяжка вызначыць агульную суму страт ад таго, што мы не выконваем патрабаванні Міжнароднай арганізацыі працы. Ясна, што гэта вельмі немалыя грошы”.

Калі ўсё ж спыніцца на суме штогадовых страт ад пазбаўлення гандлёвых прэферэнцый прыблізна ў 100 мільёнаў еўра, то становіцца зразумелым, што мы адмаўляемся ад

своеасаблівай “падушкі бяспекі”. За два гады мы пазбавіліся ўжо 200 мільёнаў еўра. Гэты год таксама прапускаяем (мінус 100 мільёнаў еўра). А 2010–2011 гады – разгар прэзідэнцкай кампаніі ў краіне. Яшчэ мінус 200 мільёнаў еўра.

І тут паўстае цалкам лагічнае пытанне: ці пойдзе ўлада ў гэты час на тое, каб надаць рэальныя правы незалежным прафсаюзам?

Па меркаванні палітолага **Ігара Чарняка**, гэта малаверагодна: “Ужо цяпер відаць, што найбольш прыціскаюць самых актыўных будучых фігурантаў наступнай выбарчай кампаніі. Гэта асабліва бачна па “прасаванні”, напрыклад, Віктара Гарбачова, лідэра руху “За свабоднае развіццё прадпрыемстваў”, якога без усялякіх падстаў пачалі трэсці на мяжы. З набліжэннем прэзідэнцкіх выбараў гайкі пачнуць толькі закручваць. І лібералізацыя незалежнага прафсаюзнага руху ў гэтым закручванні абсалютна не ўкладваецца”.

А можа, усё ж улада абвергне такія лагічныя сэнныя расклады і не захоча пазбаўляцца як мінімум паўмільярд еўрапейскіх грашовых знакаў, якія “ляжаць на дарозе”?

ВІКТАР АЛЯШКЕВІЧ

СКАЗАНА!

ЛЕАНІД КОЗИК, СТАРШЫНЯ ФЕДЭРАЦЫІ ПРАФСАЮЗАЎ БЕЛАРУСКАЙ (ФПБ):

“Не трэба чапляцца за прэферэнцыі – яны патрэбны жабрацкім краінам. Беларусь жа не адпавядае гэтаму крытэрыю. Праўда, мы заўсёды рады матэрыяльнай дапамозе. Грошы могуць быць накіраваны на рэалізацыю сацыяльных праграм”.

Апошнія 15 гадоў наша краіна ходзіць па замкнёным коле. Назіраць за гэтым можна ў розных галінах нашага жыцця. Напрыклад, на мінулым тыдні Аляксандр Лукашэнка ізноў асабіста кантраляваў “бітву за ўраджай” і “жэстачайша” патрабаваў узняць якасць беларускай сельгастэхнікі.

Падчас паездкі на Гарадзеншчыну кіраўнік дзяржавы агучыў сваю незадаволенасць тым, што дагэтуль якасць беларускай тэхнікі выклікае нараканні. Асобна Лукашэнка адзначыў праблемы з лідскімі камбайнамі. Пры гэтым ён паабяцаў увесці жорсткую адказнасць кіраўнікоў прадпрыемстваў за якасць прадукцыі.

А цяпер перанясёмся ў лістапад 2007-га. Падчас выступлення на семінары кіраўнікоў органаў дзяржкіравання Лукашэнка падкрэсліў, што ў Беларусі будзе ўстаноўлена жорсткая адказнасць за надзейнасць і якасць айчынай сельгастэхнікі. Прычым ён абвясціў, што з пачатку новага года ўводзіць забарону на набыццё імпартнай сельгастэхнікі.

Цяпер “едзем на машыне часу” ў верасень 2008-га. На прэсавай канферэнцыі для журналістаў расійскіх СМІ Лукашэнка расхвальвае беларускія трактары і камбайны: маўляў, ніякіх праблем з якасцю

“ЁСЦЬ У РЭВАЛЮЦЫІ ПАЧАТАК...”

няма. Праўда, ад закупак імпартнай тэхнікі, што павінны былі патрапіць пад забарону з пачатку 2008-га, кіраўнік Беларусі ўжо абяцае пазбавіцца толькі праз год-два.

І раптам – на табе! У жніўні 2009-га вы святляецца, што, нягледзячы на дзяржпадтрымку, беларускія прадпрыемствы дагэтуль забяспечваюць сяло не толькі сваімі камбайнамі, але і галаўным бодем удадатак. “Эта сказка хороша, начинай сначала...”

Застаецца адзначыць, што Лукашэнка пачаў патрабаваць разабрацца з якасцю сельгастэхнікі не ў 2007 годзе, а з сярэдзіны 90-х мінулага стагоддзя. Проста дзякуючы інтэрвалам паміж заявамі пра “жэстачайшую” адказнасць насельніцтва паспявае забыцца на тое, што ўсё гэта ўжо гаварылася, і неаднойчы.

Тое самае датычыць і рэвалюцыі ў свінагадоўлі, якую днямі абвясціў Лукашэнка. Ён наведваў узорныя прадпрыемствы, створаныя паводле галандскіх і дацкіх тэхналогій, і быў вельмі ўсцешаны тым, што пабачыў. У выніку мяркуецца ў бліжэйшы час перавесці ўсе гаспадаркі на еўрастандарт.

Што з гэтага атрымаецца? Тое самае, што

і з лякарнямі. Некалькі гадоў таму Лукашэнка паабяцаў, што да 2009 года ўсе раённыя паліклінікі будуць забяспечаны тэхнічным абсталяваннем на еўрапейскім узроўні. Аднак дыстанцыя паміж нашымі і заходнімі ўстановамі аховы здароўя толькі павялічылася.

Цяпер Лукашэнка наогул кажа: “З 2011 года, я ўпэўнены, мы будзем жыць, як у Еўропе”. Першая думка: няўжо Аляксандр Рыгоравіч неўзабаве збіраецца пайсці ў адстаўку?.. Не, ад яго не дачакаешся. Тады што маецца на ўвазе?

А нічога! Потым прыгадваеш, што і гэта ўжо было. Знайдзіце перадвыбарную праграму Лукашэнка ў зору 2001 года. Там ён гарантуе грамадзянам Беларусі еўрапейскі ўзровень жыцця ў бліжэйшыя 5 гадоў. Вынік вядомы.

“Есть у революции начало, нет у революции конца” – гэты выраз як мага лепш характарызуе нашыя перспектывы, пакуль Лукашэнка будзе заставацца ва ўладзе. Гаваркі кіраўнік дзяржавы разлічвае на дрэнную памяць сваіх выбаршчыкаў, і на жаль, зольшага не памыляецца. Да пары?

ВАЛЯНЦІН СЫЧ

Усе мы ведаем, як у Беларусі, распрагандаванай “сацыяльнай дзяржаве”, ставяцца да людзей з абмежаванымі магчымасцямі. Часам чалавек з вышэйшай адукацыяй, які мае праблемы са здароўем, можа апынуцца на мяжы жабрацтва.

Адзін з такіх прыкладаў – магілёвец Уладзімір Пятроў, інвалід II групы з пенсіяй каля 180 тысяч рублёў. 32-гадовы Уладзімір мае вышэйшую адукацыю перакладчыка польскай мовы, але вымушаны толькі падпрацоўваць з-за бюракратычных законаў нашай дзяржавы. З ім паразмаўляў карэспандэнт “Тут і цяпер”.

– Добры дзень, Уладзімір. Скажы, калі ласка, чаму ў цябе такая маленькая пенсія?

– Справа ў тым, што я не маю афіцыйна прызнанай вышэйшай адукацыі на тэрыторыі Беларусі, бо сваю вышэйшую адукацыю атрымаў у Польшчы. Тут жа гады, якія я правучыўся, не залічваюцца ў працоўны стаж. Каб мой дыплом быў прызнаны ў Беларусі, трэба заплаціць непад’ёмную суму грошай.

– А ты не спрабаваў нейкім чынам уладкавацца на працу без афіцыйнага прызнання дыплама?

– Безумоўна. Аднак калі я паказваў яго ў розных інстанцыях, мне казалі: вось каб

ЧАМУ ІНВАЛІДЫ ЗАЙМАЮЦА КАНТРАБАНДАЙ

дыплом быў бы хоць расейскай ВНУ, то размова была б іншая... Калі ў выніку я звярнуўся на біржу працы, дык і там мне казалі, што мой дыплом яны пад увагу не бяруць, хаця ён быў належным чынам перакладзены на рускую мову. На біржы ўвогуле заявілі, што звярнуўся я не па адрасе. Прапанавалі пайсці ў таварыства інвалідаў, маўляў, там могуць для мяне штосьці знайсці. Але я настойваў, і яны паставілі мяне на ўлік. А вось дапамогі як беспрацоўнаму не далі таму, што даход у мяне ёсць у выглядзе пенсіі, а таксама таму, што я звярнуўся па ўласнай ініцыятыве, а не як звольнены. Акрамя таго, яны казалі, што мая пенсія 4 гады таму назад складала 25 тысяч рублёў, яшчэ не самы горшы выпадак, бо ў іх ёсць людзі, якія на той час атрымлівалі такую ж суму на сям’ю з 5–6 чалавек...

– А табе не прапанавалі перакваліфікавацца на іншую прафесію, напрыклад, праз нейкія курсы?

– Я сам ім прапаноўваў накіраваць мяне куды-небудзь, але курсы прадаўца мне не падыходзілі па стане здароўя,

а курсы праграміста я папросту не асіліў бы... Увогуле за гэты перыяд перакладчыкі не былі патрэбны. Я не падышоў ні журналістам у газету, ні настаўнікам польскай мовы ў школу з-за “паходжання” свайго дыплама. Што да працы вартуўніком ці вахцёрам, то мяне быццам бы ахвотна бралі, але потым казалі прынесці даведку аб тым, што я магу выконваць такую працу, нягледзячы на ​​групу інваліднасці. Калі ж я прыносіў даведку, ужо было позна: на маё месца быў прыняты іншы чалавек. Некаторыя кіраўнікі баяліся адказнасці, іншыя казалі, што ўзялі б мяне, калі б я меў хаця б III групу інваліднасці...

– І ці скончылася тваё блуканне па пакутах?

– Я вырашыў зарэгістравацца індывідуальным прадпрымальнікам, спадзеючыся, што гэта пэўная панацея. Аднак падчас рэгістрацыі высветлілася, па-першае, што за кожную паперку трэба плаціць грошы, якіх у мяне не было. Па-другое, у рэгістрацыі ў пенсійным фондзе мне ад-

Інваліды могуць многае

мовілі, матываваўшы гэта тым, што я ўжо атрымліваю пенсію. Каб пачаць працаваць, я мусяў заплаціць адзіны падатак, на які ў мяне таксама не хапала сродкаў. Мабыць, каб мяне застрахавалі на пенсію, дык я распачаў бы працу. Але тады я не быў застрахаваны. А гэта ў сваю чаргу пагражала санкцыямі. Тым часам мяне знялі з біржы працы, пра мяне забыўся сабе, таму што цяпер ніякай дапамогі я не атрымліваю, бо спачатку мушу “зачыніцца” як прадпрымальнік. У выніку я апынуўся ў жахлівым коле: лічуся як бы на працы, але не маю грошай і баюся штрафу...

– На якія ж сродкі ты цяпер жывеш?

– Маці са сваёй пенсіі корміць, трохі займаюся “кантрабандай” з Расеі і падпрацоўваю дзе толькі можна.

– Ты сам звярнуўся да мяне, каб распавесці сваю гісторыю. Што б ты хацеў сказаць напрыканцы?

– Я ў адчай, проста не ведаю, што мне рабіць! Дзяржава адмовілася ад мяне, адкупіўшыся маленькай пенсіяй. Тая самая дзяржава, якая мяне раней пакалечыла. Цяпер яна робіць выгляд, што яе гэта не датычыцца і нават што я жыву толькі з яе ласкі. У любой цывілізаванай краіне я атрымаў бы вялікую кампенсацыю і такую пенсію, што не забіваў бы сабе галаву думкамі аб хлебе надзённым, а таксама знайшоў бы працу паводле адукацыі. Я хачу, каб усе ведалі гэтую гісторыю, бо мая сітуацыя – не адзінакая ў нашай краіне.

ЯН ШЫШКА

КАМПЕТЭНТНА

МЫ ПАПРАСІЛІ ПРАКАМЕНТАВАЦЬ ГЭТУЮ, МЯККА КАЖУЧЫ, НЕСТАНДАРТНУЮ СИТУАЦЫЮ ЮРЫСТА ПАЎЛА РАБКОВА:

1 Прызнанне ў Беларусі польскага дыплама аб вышэйшай адукацыі ажыццяўляецца Нацыянальным цэнтрам экспертызы і прызнання дакументаў у адпаведнасці з Палажэннем, зацверджаным пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 18.01.2008 № 68. Аднак думаю, што шанс пацвердзіць дыплом даволі невялікі, бо, хутчэй за ўсё, будзе ўстаноўлена «неадпаведнасць прайдзенай... адукацыйнай праграмы праправаванням адукацыйных стандартаў Рэспублікі Беларусь у частцы зместу прафесійнай дзейнасці.

2 Заканадаўства ў нас пабудавана такім чынам, што беспрацоўным, якія ўпершыню шукаюць працу, дапамога выплачваецца за першыя 13 календарных тыдняў – у памеры 85 % і за наступныя 13 календарных тыдняў – 70 % базавай велічыні. А памер базавай велічыні – 35 000 беларускіх рублёў!!! Аднак калі беспрацоўны атрымлівае пенсію (нават па інваліднасці), то дапамога прызначаецца

ў памеры розніцы паміж пенсіяй і дапамогай па беспрацоўі. Гэта значыць, што вам павінны былі прызначыць дапамогу ў памеры названай розніцы.

3 Згодна з арт. 26 Працоўнага кодэкса пры заключэнні працоўнага дагавора наймальнік павінен запатрабаваць, а грамадзянін-інвалід мусяў прад’явіць заключэнне МРЭК аб стане здароўя. Таму будзе лепш, калі такое заключэнне вы атрымаеце загодзя. Разам з тым з 23 кастрычніка 2009 г. замест заключэння МРЭК неабходна будзе прадстаўляць толькі індывідуальную праграму рэабілітацыі інваліда (якую таксама выдае МРЭК).

4 Парадак рэгістрацыі індывідуальных прадпрымальнікаў цяпер значна спрашчаўся. Ад вас спатрэбяцца толькі заява (бланк прадстаўляецца бясплатна ў выканкаме мясцовай адміністрацыі), фатаграфія і арыгінал альбо копія дакумента аб аплаце дзяржаўнай пошліны. Дзяржаўна пашліна за рэгістрацыю складае ўсяго 17 500 рублёў.

Былы следчы пракуратуры, а цяпер вядомы праваабаронца Алег Волчак не падзяляе думку многіх беларускіх экспертаў наконт таго, што генеральны пракурор Рыгор Васілевіч хутка пойдзе ў адстаўку.

“Мне падаецца, што адстаўка Рыгора Васілевіча можа быць верагоднай толькі пасля таго, як будзе закончана справа прадпрымальніка Мікалая Аўтуховіча, які дагэтуль знаходзіцца за кратамі, – падзяліўся сваімі думкамі Алег Канстанцінавіч з выданнем “Тут і цяпер”. – Да завяршэння гэтай справы было б неразумна адпраўляць генпракурора ў адстаўку, бо менавіта ён прымаў рашэнне па ўсіх следчых дзеяннях у дачыненні да Асіпенкі, Лявонава і Аўтуховіча.

У той жа час сёння вельмі шмат карупцыйных скандалаў, у якіх замешаны пракуроры. Адзін пракурор у Віцебску зводзіў непаўналетніх дзяўчат, другі ў Мінску браў хабар, а трэці спрабаваў падчас судовага працэсу вырашыць пытанне ў інтарсах аднаго з бакоў. Пры гэтым Васілевіч не прымае якіх-небудзь жорсткіх мер у дачыненні да тых пракурораў, якія парушаюць закон. Немалаважным мне падаецца і тое, што ў Васілевіча няма

“ВАСІЛЕВІЧУ ЯШЧЭ РАНА ІСЦІ Ў АДСТАЎКУ...”

ДЛЯ ДАВЕДКІ

Рыгор Васілевіч быў прызначаны генеральным пракурорам роўна паўтары гады таму – 8 лютага 2008 года.

аўтарытэту сярод пракурорскіх работнікаў. На мой погляд, цяперашні генпракурор толкам не разумее, як трэба кіраваць гэтым ведамствам. І пры ім няма рэальных поспехаў у барацьбе са злчыннасцю. Васілевіч – адзін з самых пасіўных пракурораў на гэтай пасадзе...”

Дзеючыя супрацоўнікі пракуратуры таксама лічаць, што Рыгору Аляксеевічу яшчэ зарана сыходзіць з пракуратуры.

“Здараліся ў прэзідэнта і іншыя нара-

ды, падчас якіх чыноўнікі атрымлівалі куда большы наганяй, – выказаў сваё меркаванне карэспандэнт “Тут і цяпер” адзін з тых, хто цяпер працуе разам з Васілевічам. – І тое, што генпракурора так “пяшчотна” скрытыкавалі, яшчэ нічога не азначае. Калі заўважылі, на даклад Васілевічу рэгламентам было адведзена толькі 5 хвілін, а ён трымаў справаздачу аж 50 хвілін. І ў прэзідэнта хапіла цяперня яго выслушаць. Значыць, пакуль генпракурора церпяць і ён будзе працаваць”.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Нагадаем, што ў лютым гэтага года Рыгор Васілевіч так пракаментываў чуткі наконт сваёй магчымай адстаўкі: “Канешне, мне яшчэ хацелася б папрацаваць. Аднак рашэнне будзе за кіраўніком дзяржавы. Праца ў пракуратуры складаная, напружана – каласальная. Але гэта той вазок, які, калі ўпрогся, трэба цягнуць. Я зрабіў для сябе шмат адкрыццяў: як гэтая сістэма працуе, што ў ёй усталявалася, якія ёсць недахопы. Я ўжо наведваў больш за 30 раённых пракуратур. Разумен, што раней тут многае рабілася проста па наезджаным шляху, прычым не заўсёды ў той бок, куды трэба...”.

АНДРЭЙ ГЛАДКЕВІЧ

ДАСЛОЎНА

На мінулым тыдні А.Лукашэнка скрытыкаваў работу генеральнага пракурора Беларусі, паведамілі пасля нарады з пракурорскімі работнікамі інфармацыйныя агенцтвы.

Даклад Рыгора Васілевіча Лукашэнка назваў “чарговай апраўдальнай справаздачай і пералікам кола пытанняў, якія ў прынцыпе могуць вырашацца ў рабочым парадку і не павінны выносіцца для абмеркавання на вышэйшым узроўні”.

Падчас нарады пракуроры, у тым ліку з рэгіёнаў, выказаліся наконт праблем у дзейнасці пракуратуры і выступілі з прапановамі па ўдасканаленні работы гэтага важнага нагляднага органа. Напрыклад, многія лічаць, што праца пракурорскіх работнікаў на месцах занадта зарэгулявана “зверху”, вялікі аб’ём паператворчасці замянае жывой рэальнай працы, а колькасць праведзеных праверак неапраўдана вялікая.

“ПАЛЯЎНІЧУЮ СПРАВУ” ПЕРАДАЛІ Ў СУД

Як стала вядома выданню “Тут і цяпер”, напрыканцы мінулага тыдня гучную “паляўнічую справу” перадалі ў Вышэйшы суд краіны.

Пакуль невядома, будзе суд адкрытым ці закрытым. Аднак, мяркуючы па некаторых заявах, у “паляўнічай справе” фігуруюць імёны даволі высокіх чыноўнікаў, у тым ліку і з бліжэйшага атачэння кіраўніка дзяржавы.

Нагадаем, што ў красавіку А.Лукашэнка перад тэлекамерамі заявіў, што ў Гомельскай вобласці згодна з ягоным даручэннем завершана праверка так званай “паляўнічай справы”. Паводле слоў Лука-

шэнкі, кіраўнікі міліцыі і прадпрыемстваў так палявалі, што давялося потым разбірацца ў рамках крымінальнай справы. Падчас аднаго з паляванняў была забіта рысь, якая занесена ў Чырвоную кнігу...

Праз некаторы час у інтэрнэце з’явіўся запіс відэазвароту кіраўніка ўпраўлення па барацьбе з карупцыяй і эканамічнымі злчынствамі ўпраўлення ўнутраных спраў Гомельскага аблвыканкама Аляксандра Малаева. Малаеў папрасіў Лукашэнку абараніць супрацоўнікаў МУС ад супрацоўнікаў КДБ.

“Я, Малаеў Аляксандр Аляксандравіч, 1 чэрвеня 1975 года нараджэння, ураджэнец горада

Гомеля, зараз працую начальнікам упраўлення па барацьбе з карупцыяй і эканамічнымі злчынствамі ўпраўлення ўнутраных спраў Гомельскага аблвыканкама. Я хачу звярнуцца да Вас, паважаны прэзідэнт майёй краіны, з просьбай спыніць тую незаконнасць, якую зараз твораць супрацоўнікі Камітэта дзяржаўнай бяспекі...”

Паводле слоў Малаева, УБЭЗ, якое ён узначальваў, распачало шэраг крымінальных карупцыйных спраў, пры расследаванні якіх супрацоўнікі ўпраўлення пачалі выходзіць на вельмі высокіх чыноўнікаў.

“Перыядычна паводле ма-

тэрыялаў нашых праверак у поле зроку сталі трапляць супрацоўнікі КДБ”, – кажа Малаеў.

У відэазвароце Малаеў расказаў пра супрацьзаконныя меры, якія прымяняюць супрацоўнікі КДБ у Гомельскай вобласці, сярод якіх – падбукторванне да давання хабару супрацоўнікам міліцыі, шантаж, а таксама пагрозы ў адрас грамадзян, якія адмаўляюцца ад дачы лжывых паказанняў. Малаеў, у прыватнасці, сцвярджае, што незаконна быў арыштаваны начальнік упраўлення па барацьбе з карупцыяй і эканамічнымі злчынствамі ў сферы стратэгічных кірункаў УУС Гомельскага аблвыканкама Дзмітрый Бараняў.

І Малаеў, і Бараняў дагэтуль знаходзяцца за кратамі.

ТАЦЬЯНА РАХМАНЬКО

На пачатку чэрвеня прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка правёў чарговую перастаноўку ў вышэйшым эшалоне ўлады. Галоўнай сенсацыяй “ператрусу” стала прызначэнне на пасаду міністра культуры былога пасла Беларусі ў Польшчы 36-гадовага Паўла Латушкі.

“НОВЫ ІМПУЛЬС”

Прызначаючы новага міністра 4 ліпеня, Лукашэнка адзначыў, што неабходна наладжваць больш сістэмную работу ў сферы культуры ў рэгіёнах, а таксама ўдзяляць больш увагі сістэме адукацыі ў галіне культуры. У сваю чаргу Латушка адказаў, што для развіцця культуры ў Беларусі трэба стварыць новы імпульс і новыя магчымасці. Што меў на ўвазе “першы беларускамоўны міністр”, як яго ахрысцілі ў СМІ?

Прызначэнне дыпламата на міністэрскую пасаду было з вялікім аптымізмам успрынята як у незалежных культурніцкіх колах, так і ў інтэрнэт-просторы.

Нязменны **старшыня Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны Алег Трусаў** узгадаў, як сённяшні міністр культуры Павел Латушка, будучы студэнтам, гадзінамі бавіў час на сядзібе ТБМ.

“Кажуць, Павел Латушка – адзін з нямногіх дзяржаўных чыноўнікаў, які паслядоўна і падкрэслена карыстаецца беларускай мовай. А што тут дзіўнага? Паша ўжываў беларускую мову з першага курса. Беларускамоўнае аддзяленне ўсё ж”, – піша на інтэрнэт-форуме найбуйнейшага беларускага партала TUT.BY **карыстальніца Злюка**.

“Спадар Латушка мае шанец увайсці ў гісторыю як адзін з “будзіцеляў” сумлення беларускага народа. Калі першы за доўгі час беларускамоўны міністр скарыстае свой пост дзеля змены прапорцыі бел./рас. на карысць беларускай мовы, так, безумоўна, і будзе”, – спадзяецца **ales_shame**.

ПОЛЬСКИ ДОСВЕД

Працуючы ў Польшчы, Латушка наладзіў сувязі з беларусамі Беласточчыны, папулярызаваў сярод палякаў беларускую культуру, ажыццяўляў праекты па адрэжэнні і ўшанаванні агульнай беларуска-польскай спадчыны і быў ці не адзіным беларускім паслом, які нязменна выступаў на цудоўнай беларускай мове.

Часам ён дазваляў сабе “вольнасці”. Так, напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў 2006 у інтэрв’ю польскаму радыё “ТОК ФМ” Латушка заявіў: *“Натуральна, ніхто не мае права забараніць апазіцыі праводзіць дэманстрацыі. Гэта – асноўнае права чалавека, якое трэба выконваць, у тым ліку і ў Беларусі”*. На пытанне журналіста, ці з’яўляецца Беларусь дэмакратычнай краінай, пасол адказаў: *“Не скажу, што Беларусь прытрымліваецца ўсіх стандар-*

ЛАТУШКА ЯК СІМВАЛ ЛІБЕРАЛІЗАЦЫІ

таў дэмакратычнага свету”. Як вынік, Латушка карыстаўся ў нашых суседзяў, якія мякка кажучы, не самым лепшым чынам ставяцца да беларускай ўлады, высокім аўтарытэтам і павагай. Нядзіўна, што менавіта Латушка запрасілі на леташні баль прэзідэнтаў, дзе апроч яго Беларусь прадстаўлялі толькі апазіцыійныя дзеячы нашай краіны — Станіслаў Шушкевіч і Аляксандр Мілінкевіч.

І НЕМАГЧЫМАЕ МАГЧЫМА!

Першыя крокі Паўла Латушкі таксама не расчаравалі.

У ліпені міністр культуры ўзяў удзел у V з’ездзе беларусаў свету. Прычым адбылося тое ўпершыню за доўгія гады. *“Мы заўсёды запрашалі чыноўнікаў да ўдзелу ў нашых форумах, аднак нашыя запрашэнні дагэтуль ігнараваліся, –* распавяла карэспандэнту “Тут і цяпер” **кіраўнік Задзіночання беларусаў свету “Бацькаўшчына” Алена Макоўская**.

– Канечне, вынікі пакуль падводзіць рана, але тое, што гэтая падзея адбылася ў Мінску, ужо сведчыць пра многае. Прадстаўнікі дзяржавы не толькі выступілі з прывітальным словам, але і актыўна ўдзельнічалі ў дыскусіях і прапрацоўках стратэгіі. Широка была прадстаўленая афіцыйная прэса. Гэта быў канструктыўны дыялог”.

Выступаючы на форуме, Латушка заявіў, што не “ўяўляе Міністэрства культуры без беларускай мовы” і што асабіста для яго “беларуская мова з’яўляецца прыярытэтнай”.

Цяжка ўявіць, каб дэмакратызм Латушкі не быў санкцыянаваны зверху. Але гэта толькі пацвярджае тое, што менавіта самы малады міністр быў абраны своеасаблівым сімвалам лібералізацыі.

“У асноўным у Міністэрстве культуры мы будзем весці справаводства на беларускай мове і, такім чынам, пастараемся падаваць прыклад астатнім міністэрствам і ведамствам”, – адзначыў міністр культуры і дадаў, што Беларусь пакуль не гатова да ўвядзення беларускай як адзінай дзяржаўнай мовы. *“Гэтае пытанне не рэвалюцыйнае. Мы павінны паступова прыходзіць да таго, каб беларуская мова стала асноўнай мовай зносін. Загадам такія пытанні не выршаюцца”, –* сказаў ён.

Ужо на мінулым тыдні адбылася сустрэ-

АСАБОВАЯ СПРАВА

Павел Латушка нарадзіўся ў 1973 годзе ў Мінску. Вучыўся на гістфаку Белдзяржуніверсітэта, аднак закончыў юрыдычны факультэт БДУ (1995). Таксама ў 1996 годзе завочна скончыў Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт. Займаў розныя пасады ў структуры Міністэрства замежных спраў. У 2000–2002 гады — прэс-сакратар МЗС. З 2002 па 2008 год быў паслом Беларусі ў Польшчы і самым маладым беларускім паслом.

рэча Латушкі са старшынёй Беларускага добраахвотнага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры Антонам Астаповічам, падчас якой абмяркоўвалася сітуацыя з захаваннем гісторыка-культурнай спадчыны.

Як распавёў “Тут і цяпер” **Антон Астаповіч**, ад гутаркі з новым міністрам у яго засталіся толькі пазітыўныя ўражанні: *“На сустрэчы ўзнімалася і абмяркоўвалася мноства праблемных пытанняў. Бачна, што чалавек “у тэме”, вельмі добра арыентуецца ў праблематыцы і затоў працаваць над пытаннямі захавання гісторыка-культурнай спадчыны з грамадскімі арганізацыямі. Прычым мне спадабалася, што ён не абяцаў залатыя горы, а рэальна сказаў, што нам належыць выканаць вялікую працу”*.

Такім чынам, відавочна, што з прыходам Латушкі сталі мажлівыя рэчы, аб якіх раней нават не марылася (беларускамоўнасць міністра, дыялог з незалежным грамадствам).

ЯЗЭП ШЧАБЛОЎСКИ

Фота Юліі Дарашкевіч, nn.by

ВЫКІДВАЮЦЬ ГРОШЫ І НАВАТ... ДЗЯЦЕЙ

Штодня на адзіную слонімскаю звалку супрацоўнікі мясцовай ЖКГ вывозяць амаль 55 тон смецця. Прычым, па словах Ірыны Татарынчык, майстра ЖКГ, якая адказвае за вываз смецця, часам сярод гэтай гары смецця знаходзяцца зусім нечаканыя рэчы.

“Напрыклад, грошы, — распавядае Ірына Генадзеўна. — Прычым вельмі часта яны выпадаюць са старых кніг, якія трапляюць да нас у смецце. Як відаць, бацькі хаваюць грашовыя сродкі ў кнігі, а потым дзеці без дазволу здаюць іх у макулатуру. Вось і атрымліваецца, што грошы трапляюць на звалку. А знайсці людзей, якія страцілі гэтыя сродкі, вядома ж, немагчыма».

Па словах Ірыны Татарынчык, звычайна склад смецця аднолькавы – розныя бытавыя адыходы.

“Хоць бываюць і проста шакіруючыя сітуацыі. Летась нашы супрацоўнікі сярод гары смецця вялікагрузнага кантэйнера знайшлі мёртвае нованароджанае дзіця”, — кажа Ірына Генадзеўна. Але гэта, канечне, бывае вельмі рэдка.

КРУГАВАРОТ СМЕЦЦЯ Ў ПРЫРОДЗЕ

Усё бытавое смецце з агульных урнаў супрацоўнікі ЖКГ вывозяць на гарадскую звалку. Сартаванае смецце (пластык,

шкло, папера) забірае адмысловая машына, якая і адвозіць яго на сартавальную станцыю, што знаходзіцца ў лясніцтве побач з вёскай Касцяні Слонімскага раёна.

Рабочыя станцыі прызнаюцца, што ўсё не так проста і сартаванае смецце таксама даводзіцца перабіраць. Адабраная папера пакуецца ў цюкі, якія пасля адвозяць на Слонімскае кардонна-папяровы завод. Шкла збіраецца зусім няшмат, таму што бутэлечную і слоікавую тару прымаюць у крамах. Яго захоўваюць у вялікім кантэйнеры, які знаходзіцца на тэрыторыі станцыі.

А вось з пластыкам куды больш клопатаў. Спачатку бутэлек сартуюць па колеры: белыя, блакітныя, зялёныя, карычневыя, чырвоныя. Затым іх апускаюць у адмысловую прыладу, якая прасуе пластык. Праз 30–40 хвілін тры вялікія

кантэйнеры з пластыкавымі бутэлькамі становяцца кампактным брыкетам. Рознакаляровыя брыкеты некаторы час захоўваюцца на тэрыторыі звалкі, а затым іх адпраўляюць на перапрацоўку ў Пінск.

У АЎТСАЙДЭРАХ

Здавалася б, усё прадумана, усё працуе, аднак сартавальныя станцыі ў вобласці і раёне працуюць недастаткова добра. Ва ўсялякім выпадку на думку намесніка міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Віталія Куліка. Паводле яго інфармацыі, у першым паўгоддзі толькі 5,6 % камунальных адыходаў былі скарыстаны ў якасці другасных матэрыяльных рэсурсаў (ДМР), усяго ж было вынята каля 90 тыс. тон ДМР. А па плане да канца года гэты паказчык павінен складаць не менш за 15 %.

Намеснік міністра адзначыў, што практычна ў кожнай вобласці ёсць сартавальныя станцыі, якія “працуюць слаба”. У Гродзенскай вобласці з прыкладна 210 тыс. тон цвёрдых камунальных адыходаў у год на 11 сартавальных станцыях за першае паўгоддзе 2009 года вынята ўсяго каля 1,3 тыс. тон ДМР. Найменш эфектыўна працуюць сартавальныя станцыі СД ЖКГ Слонімскага раёна і РУП “Адзінаццаць” у Ваўкавыскім раёне.

ВОЛЬГА ШЫЛА

Эканоміку Шклоўскага раёна стрымлівае, калі не скажаць цягне назад, ААТ “Шклоўскі масларобчы завод”. Да такой высновы прыйдзе кожны, хто пацікавіцца статыстыкай, пагартае раённую газету, пагаворыць з людзьмі...

Практычна ўсё лета на пасяджэннях райвыканкама старшыня мясцовай “вертыкалі” Аляксандр Бойка крытычна ўзгадвае гэты завод. Усё ж такі прадукцыя прадпрыемства займае больш за 30 % ад агульнага аб’ёму прамысловай вытворчасці Шклоўскага раёна. У першым квартале гэтага года прадпрыемства прадало за мяжу (пераважна ў Расію) прадукцыю на суму 1900,7 тысячы долараў ЗША, што склала 68,4 % ад усяго экспарту Шклоўскага раёна. Дарэчы, у мінулым годзе за аналагічны прамежак часу прадукцыі было прададзена на суму, меншую ў 1,3 раза.

Аднак, нягледзячы на,

АХВЯРА “МАЛОЧНАЙ” ВАЙНЫ?

здаецца, добрыя паказчыкі, справы выглядаюць зусім па-іншаму. Прадпрыемства даўно патрабуе рэканструкцыі і пераабсталявання, на ім перапрацоўваецца толькі нязначная частка малака, якое паступае. Кожны дзень ад гаспадарак і насельніцтва на завод завозіцца 170–180 тон малака. З іх непасрэдна на прадпрыемстве выкарыстоўваецца крыху больш за 30 тон, а астатняе адпраўляецца на іншыя малочныя заводы.

Нельга сказаць, што мясцовыя ўлады не спрабавалі выправіць сітуацыю. Ужо некалькі гадоў таму на заводзе было разгорнута будаўніцтва корпуса цэха па вытворчасці марожанага. Але сродкаў на працяг будоўлі ўвесь час не хапала, а зараз не даведзены да ладу аб’ект пачаў ужо пакрыху развальвацца. У мінулым годзе раённыя ўлады мелі вялікі спадзеў на грошы

замежных інвестараў. Справа дайшла да таго, што падобныя планы нават агучыў першы намеснік прэм’ер-міністра Уладзімір Сямашка. Ён паведаміў, што адна з расійскіх кампаній гатова ўкласці ў шклоўскае прадпрыемства да 80 мільёнаў долараў і што вядуцца актыўныя перамовы паміж расійскімі інвестарамі і раённымі ўладамі. На жаль, прайшоў ужо амаль год, у мясцовым кіраўніцтве адбыліся персанальныя змены, а пра вялікія грошы інвестараў больш нічога не чуваць.

Тым часам ужо цяпер вядома, што шэраг прагнозных паказчыкаў у бліжэйшай будучыні па-ранейшаму не будуць выконвацца, у тым ліку ў сферы спажывецкіх тавараў, экспарту, тавараабароту і платных паслуг. Гэта звязана яшчэ і з тым, што значную частку сваёй прадукцыі завод пастаўляе ў Расію, а зараз ус-

ходні напрамак не такі “салодкі”, як раней.

Рабочыя масларобчага завода неахвотна распавядаюць пра стан спраў на прадпрыемстве. Як адзначыў адзін рабочы ў прыватнай гутарцы, многія баяцца, што з-за выказанага ўголос меркавання могуць страціць працу. Новае ж рабочае месца, дзе б плацілі больш-менш прыстойны заробак, у Шклове знайсці вельмі цяжка. Многія рабочыя не разумеюць, навошта прадпрыемства ў гэты цяжкі час, калі фінансавых выдаткаў не хапае на самае неабходнае, утрымлівае футбольную каманду. Кажуць, што ў падтрымку гэтай каманды быў моцна зацікаўлены былы старшыня райвыканкама Валеры Іваноў, які зараз прадстаўляе наш рэгіён у Палаце прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

ІВАН БАРЫСАЎ

9 жніўня Мінскі заапарк адзначыў сваё 25-годдзе, а некаторыя мінчукі, як аказалася, нават не ведаюць пра яго існаванне. У гэтым мы ўпэўніліся, распытваючы пра заапарк жыхароў сталіцы. Таму і вырашылі расказаць крыху пра гэтае цікавае месца. Тым больш і нагода ёсць – юбілей.

ГІСТАРЫЧНАЯ ДАВЕДКА

Заапарк быў адкрыты 9 жніўня 1984 г. у дзень 40-годдзя Мінскага аўтазавода як зоаботанічны сад МАЗа. Яго заснавальнік – ветэран аўтазавода Фёдар Рэўзін. У 1987 г. быў падрыхтаваны праект “Паказальная зялёная зона з зоаботанічнымі садамі Мінскага аўтазавода”, аднак па розных прычынах будаўніцтва заасада спынілася, так і не разгарнуўшыся. У постперабудовачны перыяд заапарк, не па сваім жаданні, стаў самастойным: Мінскі аўтазавод адпусціў яго ў свабоднае плаванне. З 1994 г. на дапамогу братам нашым меншым прыйшлі гарадскія ўлады. У 1998 г. пачалася рэканструкцыя заапарка, а ў 2001 г. горад зарэзерваваў пад будаўніцтва заапарка тэрыторыю агульнай плошчай у 42 га.

ПЛАНЫ НА БУДУЧАЕ

Мінскі заапарк чакаюць вялікія змены: павінен з’явіцца комплекс для ўтрымання і дэманстрацыі прадстаўнікоў фауны Паўднёвай Амерыкі, у якім будуць створаны ўмовы, максімальна набліжаныя да натуральных. Вялікі трапічны павільён вышынёй 14 м і плошчай 1 500 кв.м дазволіць наведвальнікам трапіць у атмасферу дажджавога трапічнага лесу. Акрамя таго, запланавана стварэнне ландшафтна-паркавай зоны, у межах якой будуць зроблены экалагічныя сцежкі і разнастайныя пляцоўкі для назірання.

У ГОСЦІ ДА ЛЕАПАРДА

Тэрарыум мінскага заапарку павінен стаць яшчэ больш пераканаўчым

У НАШЫ ДНІ

Сёння заапарк – гэта розныя віды рэптылій, амфібіяў і беспазваночных, драпежных, вадаплаўных і каляводных птушкі, паўліны і фазаны, папугаі, малпы, капытныя, драпежныя млекакормячыя і грызуны. Улічваючы асаблівасці тэрыторыі (заапарк месціцца ў пойме ракі Свіслач), вялікай ўвага пры падборы калекцыі надавалася вадаплаўным птушкам. Іх тут сапраўды шмат, і яны вельмі разнастайныя: лебедзі-шыпуны, шэрыя

гусі, канадскія казаркі, гагары, лысухі, чырвонагаловыя нырцы і яшчэ шмат якія.

У мінулым годзе кампанія “Ікартайм” набыла для заапарка самца рэдкага далёкаўсходняга леапарда па мянушцы Лео. Акрамя сямейства леапардаў, ёсць і іншыя драпежнікі: ваўкі, бурый мядзведзь, насухі, амурскі тыгр, ільвы, сервал.

Багатая калекцыя рэптылій (далёка не кожны еўрапейскі заапарк мае такую) месціцца, на жаль, у невялічкім памяшканні. Дарэчы, уваход туды за асобныя грошы – 2 000 руб.

На кантактнай пляцоўцы, дзе знаходзіцца маладняк свойскай жывёлы, дзеці могуць паглядзіць альбо пакарміць галінкай казу ці паспрабаваць дагнаць курыцу. Малыя, асабліва тыя, у каго няма бабуль-дзядуляў у вёсках, бываюць у захапленні ад магчымасці патрымаць гадаванцаў на руках.

На адным з мінскіх сямейных форумаў мы запыталіся

КАРЫСНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

Заапарк **знаходзіцца** на вул. Ташкенцкай, 40.
Маршрут: ад ст. метро “Аўтазаводская” (выхад у бок Чыжоўкі) трэба даехаць да прыпынку “Заапарк” (аўт. № 16, 21, 22; трал. № 16, 17).

Праце без выхадных:
лета: 10.00 – 21.00;
зіма: 10.00 – 17.00;
выхадныя і святочныя дні: 9.00 – 21.00.

Кошты:
дарослы білет – 3 000 руб.;
дзіцячы білет – 2 000 руб.;
дзеці да 5 гадоў – бясплатна;
тэрарыум – 2 000 руб.;
катанне на конях, поні ці осліку – 2 000 руб.
На тэрыторыі заапарка ёсць кафэ, дзіцячая пляцоўка.

ў наведвальнікаў, ці ведаюць яны пра наяўнасць заапарка і як часта бываюць там, калі ведаюць. А яшчэ нас цікавілі ўражанні ад наведвання. Атрыманыя адказы ў асноўным былі станоўчымі: і пра заапарк ведаюць, і бываюць па некалькі разоў на год, і ўражанні з кожным годам усё лепшыя. Праўда, да заапаркаў еўрапейскага ўзроўню, на думку мінчукоў, нам яшчэ далёка. Тым не менш крытычныя водгукаў кшталту “жахлівыя ўражанні”, “цесныя і брудныя клеткі”, “няшчасныя звыры” становіцца ўсё меней (яшчэ два гады таму рэакцыя была пераважна негатыўнай). І тое праўда, што ўсе недахопы заўважае дарослае вока, а дзеці ўсё роўна застаюцца ў захапленні ад сустрэчы з жывой прыродай.

ЛАРЫСА ВЯРБА

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ ЧЫТАЦЬ НАШУ ГАЗЕТУ Ў ІНТЭРНЭЦЕ І Ў PDF-ВЕРСІІ,
ЗАХОДЗЬЦЕ НА САЙТ WWW.SVABODABY.NET.**

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ PDF-ВЕРСІЮ ГАЗЕТЫ,
ПАВЕДАМЦЕ НАМ НА E-MAIL info@svabodaby.net ВАШ ЭЛЕКТРОННЫ АДРАС.**